

Inleven in borstkanker voor theater

HARDERWIJK- Borstkanker, een heftig maar voor velen helaas een herkenbaar onderwerp. De voorstelling 'Ontboezemingen' gaat over de ziekte en is gebaseerd op waargebeurde ervaringen van borstkankerpatienten. Om zich nog beter te kunnen inleven in hun rol heeft de cast afgelopen vrijdag een voorlichting gekregen van het mammateam van ziekenhuis St Jansdal.

door Geertje van Oort

Ontboezemingen is een muzikale voorstelling met een humoristische ondertoon en absurdistische wendingen. Ontroerende overpeinzingen en hilarische momenten. Een voorstelling over lijden en het leven. De cast van dit humoristische drama bestaat uit Aukje van Ginneken, Adrienne Kleiweg, Diana Dobbelman, Leyla Cimen en Dominique van Vliet.

De specialisten van het mammateam van het St Jansdal straan klaar om de cast de theorie rondom borstkanker uit te leggen. Marc van Tilburg, chirurg oncoloog, vertelt de dames wat kanker nou eigenlijk is, hoe het ontstaat en te behandelen is. Als hij vertelt dat vrouwen soms preventief kunstmatig in de overgang worden gebracht vraagt Aukje van Ginneken zich af of dat dan niet mogelijk is bij alle vrouwen die geen kinderen meer willen? „Daar komt een hoop bij kijken, dat kan niet zomaar. En daarbij hangen de borsten van de dan nog relatief jonge vrouwen een stuk lager dan gewenst op die leeftijd”, vertelt Van Tilburg. „Dat lever dan kanker”, roept de cast in koor. Verbaasd horen zij aan dat er steeds meer vrouwen op jongere leeftijd borstkanker krijgen, maar

dat er uiteindelijk meer vrouwen overlijden aan tongkanker. De cast aarzelt niet en vraagt alles wat er in hen opkomt. Iedereen weet dat het een drama is, maar ook deze voorlichting verloopt met een humoristische ondertoon.

Vervolgens legt Willemien Bronkhorst, verpleegkundig specialist, uit hoe het de patienten vergaat op de mammappoli. „Deze patienten worden uit hun dagelijks leven gerukt en op een eilandje geïsoleerd. Dag één tot drie is door alle onzekerheid zeer nuwlopend. Bij wijze van spreken horen vrouwen soms nog liever dat ze borstkanker hebben dan dat zij nog langer in onzekerheid moeten zitten”, vertelt Bronkhorst. De cast knikt als zij vertelt dat vrouwen direct in hun rol springen zodra ze het slechte nieuws te horen krijgen. „Zij vertellen hun man dat het wel goed komt, knuffelen de kinderen en zeggen dat er niets aan de hand is, terwijl zij dегene is die borst-

kanker heeft”. Steeds vaker kiezen vrouwen voor een borstreconstructie, vertelt plastisch chirurg Michiel Teltier. Dat het precisiewerk is en een hoop tijd vergt weet de cast al wel, maar niet dat hij een hele dag bezig is om de borst van de patienten weer zo natuurlijk mogelijk te laten lijken. Geschokte blikken als Teltier foto's laat zien van afgezette borsten, maar de bewondering die de cast heeft voor het eindresultaat is duidelijk te zien en te horen.

Na de pauze worden er gesprekken gevoerd in een kleine kring met twee patienten. Zij vinden het best spannend om over hun ziekte te praten. Maar het ijs is gebroken zodra een prothese de kring rondgaat. „Wij beseffen dat wij iets heel kwetsbaars neerzetten en dat het voor sommige mensen lastig is om de voorstelling te zien. Maar wij willen het bespreekbaar maken”, zegt Van Vliet. Een van de patienten geeft dan ook eerlijk toe dat ze ontzettend boos en verdrietig was dat er een voorstelling over het onderwerp werd gemaakt. „Maar toen ik de try-out op internet zag, was ik om. Jullie doen het prachtig en respectvol. Ik begrijp nu waarom, jullie het een humoristisch drama noemen.”

Het kringgesprek is bijna te kort voor alle vragen die de cast aan de patienten wil stellen. Schaamte en twijfel worden aan de kant gezet; slecht nieuws gesprekken, saunabezoek, echtgenoten, chemobehandeling, prukken en emoties worden allemaal besproken. Na deze gesprekken is de cast het er over eens; de praktische zaken die voor de pauze zijn uitgelegd zijn belangrijk voor het theaterstuk, maar de gesprekken met de patienten zorgen

voor 'feeling' in de voorstelling.

Daarna krijgt de cast een rondleiding langs de röntgenafdeling waar een mammografie wordt gemaakt, de verpleegkundigen laten zien hoe deze wordt gemaakt en leggen uit hoe pijnlijk dit kan zijn. Daarna met z'n allen naar de chemokamer. Deze ruimte zag er voorheen heel anders uit. Bén van de aanwezige patienten tijdens de voorlichting, heeft zich ingezet om van deze ruimte iets moois te maken. „Het is al zo naar, waarom moeten wij dan ook nog in zo'n deprimerende ruimte zitten?”, meent de patient. De actrices nemen allemaal plaats in een chemostoel en kijken verbaasd rond. Van Ginneken vraagt zich af waar dat blauwe hoedje naast haar stoel voor wordt gebruikt. Deze zogenaemde coolcap kan ervoor zorgen dat een patient vijftig procent minder kans heeft op haaruitval. Van Ginneken zet de coolcap op. „Verbazigwendend hoe koud dat wel niet is! Doet gewoon zeer, zo koud is het.” Daarna zet Van Vliet de cap op. Zij heeft immers in het stuk ook te maken met een coolcap, al wordt het op het toneel uitgebeeld met een droogkap. Niet erg volgens de regisseur. „Er moet nog wel iets aan de verbeelding worden overgelaten.”

Een indrukwekkende voorlichting voor de cast. De dames zijn naar eigen zeggen volledig op de hoogte en hebben alle vragen gesteld. „Wij zijn al zo lang bezig met de materie, maar door deze middag komt het onderwerp daadwerkelijk tot leven”, zegt Cimen. Op donderdag 13 oktober speelt Ontboezemingen in Theater Harderwijk. Na de voorstelling is er de mogelijkheid om met de de cast na te praten. Het mammateam van het St Jansdal is aanwezig, en een stand van het KWF.

Kijk voor meer informatie op: www.ontboezemingen.eu of www.theaterharderwijk.nl

‘Zij vertellen hun man dat het wel goed komt, knuffelen de kinderen...’